

प्रकल्प प्रवर्तक मेसर्स संत दामाजी सहकारी साखर कारखाना लि. 3743 ते 3755 मु. मंगळवेढा, ता. मंगळवेढा, जि. सोलापूर, महाराष्ट्र यांच्या कार्यरत प्रकल्पात प्रस्तावित विस्तारीकरण ऊस गाळप क्षमता प्रतिदिन वरून 2500 मे. टन प्रति दिन वरून 4900 मे. टन प्रति दिन (2,400 मे.टन प्रतिदिन ने वाढ), नवीन सहवीज निर्मिती प्रकल्प 3 मे. वॉट, तसेच मळीवर आधारीत नवीन आसवणी प्रकल्प क्षमता 200 कि. लि. प्रति दिन मोलॅसिस (बी व सी) /केन ज्युस वर आधारीत आसवणी प्रकल्पाची स्थापना संदर्भात पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी बाबतचा इतिवृतांत -

प्रकल्प प्रवर्तक मेसर्स संत दामाजी सहकारी साखर कारखाना लि. 3743 ते 3755 मु. मंगळवेढा, ता. मंगळवेढा, जि. सोलापूर, महाराष्ट्र यांच्या कार्यरत प्रकल्पात विस्तारीकरण ऊस गाळप क्षमता प्रतिदिन वरून 2500 मे. टन प्रति दिन वरून 4900 मे. टन प्रति दिन (2,400 मे.टन प्रतिदिन ने वाढ), नवीन सहवीज निर्मिती प्रकल्प 3 मे. वॉट, तसेच मळीवर आधारीत नवीन आसवणी प्रकल्प क्षमता 200 कि. लि. प्रति दिन प्रकल्प संदर्भात पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी मंगळवार दिनांक 18 ऑक्टोबर, २०२२ रोजी सकाळी ११.३० वाजता प्रकल्प स्थानावर आयोजित करण्यात आलेली होती.

जिल्हाधिकारी, सोलापूर यांनी पर्यावरणविषयक जनसुनावणी घेण्यास मान्यता दिल्यानंतर सदस्य सचिव, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई यांनी भारत सरकारच्या पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालयाच्या अधिसूचना दिनांक १४-०९-२००६ व सुधारित अधिसूचना दिनांक ०१-१२-२००९ अनुसार त्यांच्या कार्यालयीन आदेश क्र. ई -७१, व्द्वारा पत्र क्रं.बीओ/जेडी/डब्ल्युपीसी/पीएच/बी-२२०९२० -एफटीएस-०२३४ दिनांक २०-०९-२०२२ अन्वये खालीलप्रमाणे पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी समिती गठित केली:-

१) जिल्हादंडाधिकारी, सोलापूर
किंवा त्यांचे प्रतिनिधी
(अपर जिल्हादंडाधिकारी यांच्यापेक्षा
कमी दर्जाचा नसावा)	-	अध्यक्ष
२) प्रादेशिक अधिकारी,
महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, पुणे
(महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई यांचे प्रतिनिधी)	-	सदस्य
३) उप प्रादेशिक अधिकारी,
महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, सोलापूर	-	आयोजक

श्री अजित वसंतराव पाटील, उप प्रादेशिक अधिकारी, म.प्र.नि. मंडळ, सोलापूर तथा आयोजक, पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी सौ. शमा पवार, अपर जिल्हादंडाधिकारी, सोलापूर तथा अध्यक्षा, पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी समिती, प्रकल्प प्रवर्तकांचे प्रतिनिधी, पत्रकार, पर्यावरण क्षेत्रात कार्यरत असणा-या संस्था व उपस्थित असलेल्या स्थानिक जनतेचे स्वागत केले. समितीच्या अध्यक्षांच्या परवानगीने पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी बाबतची प्रस्तावना विषद केली.

आयोजक यांनी असे सांगितले की, भारत सरकारच्या पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालय, नवी दिल्ली यांच्या दिनांक १४ सप्टेंबर, २००६ व सुधारित दिनांक १ डिसेंबर, २००९ च्या अधिसूचनेनुसार विशिष्ट प्रकल्पांना पर्यावरणविषयक अनुमती घेणे बंधनकारक असून त्यासाठी आगाऊ पर्यावरण विषयक जाहिर लोकसुनावणी आयोजित करणे बंधनकारक करण्यात आलेले आहे. श्री पाटील, आयोजक यांनी असे सांगितले की, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळास प्रकल्प प्रवर्तक मेसर्स प्रकल्प संत दामाजी सहकारी साखर कारखाना लि. 3743 ते 3755 मु. मंगळवेढा, ता. मंगळवेढा, जि. सोलापूर, महाराष्ट्र यांचा कार्यरत प्रकल्पात विस्तारीकरण ऊस गाळप क्षमता प्रतिदिन वरून 2500 मे. टन प्रति दिन वरून 4900 मे. टन प्रति दिन (2,400 मे.टन प्रतिदिन ने वाढ), नवीन सहवीज निर्मिती प्रकल्प 3 मे. वॅट, तसेच मळीवर आधारित नवीन आसवणी प्रकल्प क्षमता 200 कि. लि. प्रति दिन प्रकल्प प्रकल्पांच्या संदर्भात पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी आयोजित करण्यासाठी अर्ज प्राप्त झाला. सदरहू प्रकल्प हा घोषित औद्योगिक विभाग क्षेत्राबाहेर कार्यान्वित असून प्रकल्प पर्यावरण अधिसूचना २००६ (सुधारित) अन्वये सर्व उत्पादनांसाठी एकत्रित - श्रेणी अ मध्ये [साखर उत्पादनासाठी - ५ (जे), मळी आधारित आसवणी प्रकल्पासाठी - ५ (जी) व सहविद्युत प्रकल्पासाठी - १ (डी)] मोडत आहे.

आयोजक यांनी असे स्पष्टीकरण दिले की, पर्यावरणविषयक जाहिर लोकसुनावणीचा मूळ उद्देश प्रकल्प परिसरातील सामान्य जनतेस प्रकल्पाविषयी व प्रकल्पामुळे होणारे परिणाम व त्याबाबत सामान्य जनतेच्या भावना जाणून घेणे, प्रकल्पात बंधनकारक असणा-या प्रदूषण नियंत्रण संयंत्रणेची माहिती सामान्य जनतेस देणे व त्यांनी दिलेल्या सूचनेचा विचार करणे आहे. प्रकल्प प्रवर्तकांनी भारत सरकारच्या पर्यावरण, वन आणि जल वायू परिवर्तन विभागास पर्यावरण आघात मुल्यांकन अहवाल तयार करण्याची परवानगी दिनांक मागितली व सदरहू विभागाने त्यास मान्यता देण्यात आली.

वरिल पर्यावरण अधिसूचनेनुसार एक महिना अगोदर स्थानिक वृत्तपत्रात पर्यावरण विषयक जाहीर लोकसूनावणी सूचना देणे बंधनकारक आहे. त्याअनुषंगाने उप प्रादेशिक कार्यालय, सोलापूर यांनी स्थानिक वृत्तपत्र दैनिक सकाळ यात मराठीत दिनांक १६ सप्टेंबर, २०२२ व राष्ट्रीय वृत्तपत्र इंडियन एक्सप्रेस यात इंग्रजीत दिनांक १५ सप्टेंबर, २०२२ रोजी जाहिर जनसूनावणी सूचना प्रकाशित केलेली होती. त्यात सामान्य जनतेस उपरोक्त प्रकल्पाविषयी काही पर्यावरणीय आक्षेप, हरकती, सूचना असल्यास त्या लेखी स्वरूपात नोंदविण्याचे आवाहन करण्यात आले होते.

त्याचप्रमाणे नियोजित प्रकल्पाविषयीचा पर्यावरण आघात मुल्यांकन अहवाल व कार्यकारी सारांश अहवाल यांच्या प्रती मा. जिल्हादंडाधिकारी कार्यालय - सोलापूर, मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद - सोलापूर, महाव्यवस्थापक, जिल्हा उद्योग केंद्र - सोलापूर, तहसील कार्यालय- मंगळवेढा, पंढरपूर, मोहोळ, , गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती मंगळवेढा, पंढरपूर, मोहोळ, मुख्याधिकारी नगरपरिषद कार्यालय मंगळवेढा, जि. सोलापूर, मौजे - मुढवी, ओझेवाडी, धरमगांव, बठाण, उंचेठाण, अंबेचिंचोळी, देगांव, सिध्देवाडी, शिरगांव, आंबे, सरकोली, मालेवाडी, ढवळस, तरतगांव कासेवाडी, नेपतगांव, विटा, पुळुज, शंकरगांव, वडदेगांव, नळी, अर्धनारी, घोडेश्वर, माचणुर, ब्रम्हपुरी, राहतेवाडी, मुंडेवाडी, फटेवाडी या गावांशी संबंधित ग्रामपंचायत कार्यालये, जि. सोलापूर., पर्यावरण आणि वातावरणीय बदल विभाग, महाराष्ट्र शासन, नवीन प्रशासकीय इमारत, मंत्रालय - मुंबई, मुख्यालय, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ - मुंबई, प्रादेशिक कार्यालय, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ - पुणे, उप प्रादेशिक कार्यालय, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ - सोलापूर व मप्रनि मंडळाच्या संकल्पस्थळावर सामान्य जनतेसाठी उपलब्ध करण्यात आलेले होते.

आयोजक, पर्यावरणविषयक जाहीर जनसूनावणी समिती यांनी असे सांगितले की, सदरहू प्रकल्पाबाबत स्थानिक उप प्रादेशिक कार्यालय, म.प्र.नि.मंडळ, सोलापूर यांना सुनावणीच्या दिवशी दुस-या राज्यातून तीन एनजीओ - फाईट अगेन्स्ट ग्लोबल वार्मींग, तेलंगना राज्य, मेट्रो अर्बन अँड रुरल डेव्हलॉपमेंट सोसायटी, हैद्राबाद, सोसायटी फॉर एनवॉर्नमेंटल केअर, हैद्राबाद यांचेकडून सूचना /समर्थन पत्र आणि प्रकल्पास पाठिंबा दर्शविणीरे पत्र प्राप्त झालेले असून ते सोबत जोडले आहेत. तसेच जनसूनावणीला उपस्थित असलेल्या नागरिकांचा हजेरीपट जोडला आहे, सोबत सहपत्र.

आयोजक यांनी उपस्थित असलेल्या सर्वांना त्यांचे प्रस्तावित प्रकल्पाविषयी काही पर्यावरणीय आक्षेप, हरकती, सूचना असल्यास त्या उपस्थित करण्याची संधी देण्यात आलेली असून ते लेखी वा तोंडी स्वरूपात सादरीकरणानंतर देऊ शकतात असे सांगितले.

आयोजक यांनी मा. अध्यक्षंच्या वतीने पर्यावरण सल्लागार यांना सादरीकरण करण्याची सूचना केली.

अध्यक्षा, पर्यावरणविषयक जाहीर जनसुनावणी समिती यांच्या परवानगीने प्रकल्पाच्या पर्यावरण सल्लागारांनी पर्यावरणविषयक उपाय योजनांची माहिती सादरीकरणाद्वारे उपस्थित जनसमूहास दिली. पर्यावरण सल्लागार यांनी प्रकल्पातील पर्यावरण व्यवस्थापन योजनेबाबत माहिती देताना सांगितले की, सदर प्रकल्पाची प्रस्तावित गुंतवणुक 390 कोटी असून सध्याची कारखान्याची गुंतवणुक रु. 112.55 कोटी इतकी आहे. एकत्रित गुंतवणुक रु. 502.55 कोटी अशी आहे.

प्रकल्प प्रवर्तक यांनी सांगितले की, सध्याच्या साखर कारखाना प्रकल्पामधील पर्यावरण व्यवस्थापनासाठीची भांडवली गुंतवणुक रु. 3.20 कोटी, वार्षिक देखभाल व दुरुस्तीपोटी रु. 0.70 कोटींची तरतुद आहे. प्रकल्प प्रवर्तक यांनी सांगितले की, प्रस्तावित प्रकल्पामधील पर्यावरण संरक्षणासाठी 88.45 कोटी रुपये ची तरतुद आहे. म्हणजेच प्रस्तावित गुंतवणुकीच्या 22.7 % एवढ्या रकमेची तरतुद पर्यावरण संरक्षणासाठी केलेली आहे. तसेच सामाजिक व आर्थिक विकासासाठी (CSR) रु. 5.85 कोटींची तरतुद. (रु. 390 कोटीच्या 1.5 %).

त्यांनी प्रकल्पातील अपत्कालीन व्यवस्था आणि हरित पट्टा विकसनाबाबत संपूर्ण माहिती सांगितली. प्रकल्प प्रवर्तकांनी सांगितले की प्रकल्पातून प्रक्रिया केलेल्या सांडपाण्याचा एकही थेंब प्रकल्पाबाहेर जाणार नाही. सदरहू प्रकल्प हा शून्य द्रव निःस्सारण (झिरो लिक्विड डिस्चार्ज) प्रकल्प असेल. प्रकल्पातील हवा प्रदूषणाच्या संरक्षणासाठी अत्यंत आधुनिक अशी इलेक्ट्रो स्टॅटिक प्रेसिपरेटर अशी संयंत्रणा कार्यान्वित करण्यात येणार आहे. सदरहू प्रकल्प विस्तारीकरणामुळे स्थानिकांना प्रत्यक्ष रोजगाराची संधी मिळणार असून परिसरातील अप्रत्यक्ष व्यवसायात भरपूर फायदा होणार आहे. पर्यावरण सल्लागार यांनी सांगितले सदरहू प्रकल्प विस्तारीकरण कार्यरत प्रकल्प स्थानावरच करणार असल्याने विस्तारीकरणासाठी अतिरिक्त जमिन लागणार नाही. उत्पादन प्रक्रियेत उत्पन्न झालेले सांडपाण्यावर प्रक्रिया करून त्याचा उत्पादनात पुर्नवापर करण्यात येणार आहे.

सादरीकरणानंतर आयोजक, पर्यावरणविषयक जाहीर जनसुनावणी समिती यांनी उपस्थितांना त्यांचे आक्षेप, सूचना, टीकाटिप्पणी असल्यास त्या उपस्थित करण्याचे आवाहन केले. प्रश्नकर्त्याने आपले संपूर्ण नांव व पता सांगण्याची सूचना केली.

उपस्थित नागरिकांनीविचारलेले प्रश्न व त्यास प्रकल्प प्रवर्तक / प्रकल्प सल्लागार / पर्यावरणविषयक जाहिर लोकसुनावणी समिती यांना दिलेली उत्तरे याबाबतची माहिती पुढील प्रमाणे आहे-
खालील व्यक्तींनी चर्चेत भाग घेतला-

१) श्री. संतोष रोकडे, मुडवी, ता. मंगळवेढा, जिल्हा-सोलापूर-

सदरहू प्रस्तावित प्रकल्पाची विस्तारीकरण क्षमता किती आहे, सदर प्रकल्पातुन निर्माण होणाऱ्या अल्कोहोलची उत्पादन क्षमता किती आहे ?

उत्तर - सध्या कार्यरत असलेल्या प्रकल्पात प्रस्तावित क्षमता विस्तारिकरण ऊस गाळप क्षमता विस्तार ऊस गाळप क्षमता विस्तार 2,५०० मे. टन प्रतिदिन ते ४,९०० मे. टन प्रतिदिन (२,४०० मे. टन प्रतिदिन ने वाढ) , नवीन सहवीज निर्मिती प्रकल्प ३ मेगावॉट तसेच मळीवर आरित नविन आसवणी प्रकल्प क्षमता २०० कि. लि. प्रति दिन ची स्थापना असा आहे. सदर प्रकल्पातुन निर्माण होणाऱ्या अल्कोहोलची उत्पादन क्षमता २०० कि. लि. प्रति दिन एवढी असेल.

२) श्री. तुषार कापसे, मुडवी, ता. मंगळवेढा, जि. सोलापूर

सदर प्रस्तावित प्रकल्पाचा खर्च किती?

उत्तर - प्रस्तावित साखर व आसवणी प्रकल्पाची गुंतवणुक 390 कोटी इतकी आहे.

३) श्री. अनिल रसाळ, मुडवी, ता. मंगळवेढा, जि. सोलापूर

सदर प्रस्तावित प्रकल्पामुळे किती स्पॅटवॉश निर्माण होतो? त्याची विल्हेवाट कशी लावणार?

उत्तर - सदर प्रकल्पातुन १६० घन मीटर प्रति दिन concentrated घट्ट स्पॅटवॉश निर्माण होतो. (सदर आसवणी प्रकल्पातुन निर्माण होणारे स्पॅटवॉश - 1600 कि. ली. प्रतिदिन पातळ स्पॅटवॉश ज्यात की 10 ते 12 % सॉलिड्स असतील . विल्हेवाट - प्रकल्प प्रवर्तकांच्या वतीने पर्यावरण सल्लागार यांनी उत्तर दिले की, सादरीकरण दरम्यान या सर्व बाबी सांगण्यात आल्या होत्या. सदर प्रकल्प हा शून्य द्रव निःषकासन/निःस्सारण स्वरूपाचा म्हणजेच झिरो लिक्विड डिस्चार्ज (ZLD) आहे. विस्तारित साखर कारखान्यातून निर्माण होणा-या सांडपाण्यासाठी सद्यस्थितीतील सक्षम अशा औद्योगिक सांडपाणी प्रक्रिया प्रकल्प (ETP) चा वापर होणार असल्याने तसेच नवीन येणा-या आसवणी प्रकल्पासाठी

अत्याधुनिक तंत्रज्ञानयुक्त नवीन कन्डेन्सेट पॉलिशिंग युनिट (C.P.U.) उभारल्या नंतर जलप्रदूषणाचा प्रश्न निकाली निघेल. तसेच डाईकी एक्सिस जोकासू या जपानी तंत्रज्ञानाचा पॅकेज एस.टी.पी. (S.T.P.) सुध्ता उभारणे प्रस्तावित आहे. आसवणी प्रकल्पतील प्रस्तावित कन्डेन्सेट पॉलिशिंग युनिट (C.P.U.) ची क्षमता 2000 घन. मी./दिन. साखर कारखान्यातील ई. टी. पी. (क्षमता : 500 घन. मी. /दिन). साखर कारखान्यातील प्रस्तावित सी. पी. यु. (क्षमता 1500 घन. मी. /दिन). प्रस्तावित एस.टी.पी. (S.T.P.) क्षमता 40 घन. मी. /दिन.

४) सौ. संगिता वासनिक, उंचेठाण, ता. मंगळवेढा, जि. सोलापूर -

सदर प्रस्तावित प्रकल्पामुळे निर्माण होणाऱ्या सांडपाण्याची विल्हेवाट कशी लावणार? उत्तर - जल प्रदूषण नियंत्रण - प्रकल्प प्रवर्तकांच्या वतीने पर्यावरण सल्लागार यांनी उत्तर दिले की सादरीकरण दरम्यान या सर्व बाबी सांगण्यात आल्या होत्या. सदर प्रकल्प हा शून्य द्रव निःषकासन/निःस्सारण स्वरूपाचा म्हणजेच झिरो लिक्विड डिस्चार्ज (ZLD) आहे. विस्तारित साखर कारखान्यातून निर्माण होणा-या सांडपाण्यासाठी सद्यस्थितीतील सक्षम अशा औद्योगिक सांडपाणी प्रक्रिया प्रकल्प (ETP) चा वापर होणार असल्याने तसेच नवीन येणा-या आसवणी प्रकल्पासाठी अत्याधुनिक तंत्रज्ञानयुक्त नवीन कन्डेन्सेट पॉलिशिंग युनिट (C.P.U.) उभारल्या नंतर जलप्रदूषणाचा प्रश्न निकाली निघेल. तसेच डाईकी एक्सिस जोकासू या जपानी तंत्रज्ञानाचा पॅकेज एस.टी.पी. (S.T.P.) सुध्ता उभारणे प्रस्तावित आहे. आसवणी प्रकल्पतील प्रस्तावित कन्डेन्सेट पॉलिशिंग युनिट (C.P.U.) ची क्षमता 2000 घन. मी./दिन. साखर कारखान्यातील ई. टी. पी. (क्षमता : 500 घन. मी. /दिन). साखर कारखान्यातील प्रस्तावित सी. पी. यु. (क्षमता 1500 घन. मी. /दिन). प्रस्तावित एस.टी.पी. (S.T.P.) क्षमता 40 घन. मी. /दिन.

५) सौ. सुवर्णा जवीर, भाळवणी, ता. पंढरपूर, जिल्हा-सोलापूर:-

सदर प्रस्तावित प्रकल्पामुळे ध्वनी व वायु प्रदूषण होऊ शकेल ? त्याचा आम्हाला त्रास होणार का?

उत्तर - हवा प्रदूषण नियंत्रण -सद्यस्थितीत ३२ टन प्रति तास क्षमतेचा बॉयलर कार्यान्वित आहे. विस्तारिकरणानंतर नवीन ४० टन प्रति तास क्षमतेचा बॉयलर उभारला जाईल व त्यासाठी अत्याधुनिक तंत्रज्ञानावर आधारित असा नवीन इलेक्ट्रो स्टॅटिक प्रेसिपिटेटर (ESP) उभारला जाईल. दोन ४० टी. पी. एच. बॉयलर्स : ७५ मी. चिमणी. ४० टी. पी. एच. इन्सिनरेशन बॉयलर : ८० मी. चिमणी इ.एस.पी. ध्वनि प्रदूषण नियंत्रण- तसेच ध्वनि प्रदूषण नियंत्रणासाठी आयसोलेशन, सेपरेशन, इन्सुलेशन, पीपीईज् व डी.जी. सेंट्ससाठी कॅनोपी व सायलेन्सरचा वापर केला जाईल.

६) श्री. दिलीप पुजारी, ब्रम्हपुरी, ता. मंगळवेढा, जिल्हा-सोलापूर:-

सदर प्रस्तावित प्रकल्पामध्ये बॉयलरसाठी कोणते इंधन वापरणार?

उत्तर - प्रस्तावित प्रकल्पामध्ये बॉयलरसाठी बगॅस हे इंधन वापरणार.

७) श्री. साईकिरण पाटील, ब्रम्हपुरी, ता. मंगळवेढा, जि. सोलापूर

सदरहू विस्तारिकरण प्रकल्पामुळे स्थानिक शेतक-यांना काय फायदा होईल?

उत्तर -प्रकल्प प्रवर्तकांच्या वतीनेपर्यावरण सल्लागार यांनी उत्तर दिले की, या प्रकल्पामुळे शेतक-यांना प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्षरित्या फायदा होणारच आहे. सदरहू आसवणी प्रकल्पातील स्प्रे ड्रायरमधून निघणा-या स्पेंट वॉशच्या पावडरमध्ये शेतजमिनीस उपयुक्त असे नायट्रोजन, फॉस्फेट, पोटॅश सारखे मूलद्रव्ये असल्यामुळे त्याचा ठराविक प्रमाणात शेतात टाकल्यावर त्याचा खतासारखा फायदा होतो. थोडक्यात त्या पावडरमध्ये एन.पी.के. घटकांचा समावेश असल्यामुळे शेतीस फायदा होईल. प्रति एकरी १५० ते २०० किलो सदरहू स्पेंट वॉश पावडर वापरल्यास शेतीतील पीकांचे उत्पादन वाढते. ऊसाच्या वाढीव दराबद्दल प्रकल्प प्रवर्तक यांनी असे उत्तर दिले की, सदर प्रकल्प कार्यान्वित झाल्यानंतर ऊसाला वाढीव दर मिळू शकतो, कारण सदर प्रकल्पातून फायदेशीर असे इथेनॉल सारख्या जास्त मागणी व जास्त बाजारभाव असलेल्या घटकाची निर्मिती होईल. जेणेकरून त्याचा अप्रत्यक्षरित्या फायदा शेतक-यांना मिळेल. सदर प्रकल्प हा आसवणी/डिस्टिलरी असल्यामुळे जरी ऊसाचा हंगाम संपला, तरी ती वर्षातून ३३० दिवस चालविता येऊ शकते. म्हणून उत्पादन थांबणार नाही. तदनंतर प्रकल्प सल्लागाराने असे देखील सांगितले की, नोव्हेंबर ते मार्च या पाच महिन्यांच्या काळात साखर कारखान्यातून निर्माण होणा-या ऊसाच्या रसापासून थेट इथेनॉल निर्मिती करण्याचे अत्याधुनिक तंत्रज्ञान ह्या प्रकल्पात आहे. तसेच एप्रिल ते ऑक्टोबर या काळातदेखील डिस्टिलरी गळीत हंगामात निर्माण झालेल्या मोलॅसिसचे साठवणूक करून

इथेनॉलची निर्मिती करण्यात येऊ शकते. सबब डिस्टीलरी प्रकल्प वर्षातून ३३० दिवस चालवता येऊ शकतो.

८) श्री. ज्ञानेश्वर निलकंठ, ब्रम्हपुरी, ता. मंगळवेढा, जि. सोलापूर

सदरहू विस्तारिकरण प्रकल्पामुळे स्थानिक शेतक-यांना काय फायदा होईल?

उत्तर - प्रकल्प प्रवर्तकांच्या वतीनेपर्यावरण सल्लागार यांनी उत्तर दिले की या प्रकल्पामुळे शेतक-यांना प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्षरित्या फायदा होणारच आहे. सदरहू आसवणी प्रकल्पातील स्प्रे ड्रायरमधून निघणा-या स्पेंट वॉशच्या पावडरमध्ये शेतजमिनीस उपयुक्त असे नायट्रोजन, फॉस्फेट, पोटॅश सारखे मूलद्रव्ये असल्यामुळे त्याचा ठराविक प्रमाणात शेतात टाकल्यावर त्याचा खतासारखा फायदा होतो. थोडक्यात त्या पावडरमध्ये एन.पी.के. घटकांचा समावेश असल्यामुळे शेतीस फायदा होईल. प्रति एकरी १५० ते २०० किलो सदरहू स्पेंट वॉश पावडर वापरल्यास शेतीतील पीकांचे उत्पादन वाढते. ऊसाच्या वाढीव दराबद्दल प्रकल्प प्रवर्तक यांनी असे उत्तर दिले की सदर प्रकल्प कार्यान्वित झाल्यानंतर ऊसाला वाढीव दर मिळू शकतो, कारण सदर प्रकल्पातून फायदेशीर असे इथेनॉल सारख्या जास्त मागणी व जास्त बाजारभाव असलेल्या घटकाची निर्मिती होईल. जेणेकरून त्याचा अप्रत्यक्षरित्या फायदा शेतक-यांना मिळेल. सदर प्रकल्प हा आसवणी/डिस्टीलरी असल्यामुळे जरी ऊसाचा हंगाम संपला, तरी ती वर्षातून ३३० दिवस चालविता येऊ शकते. म्हणून उत्पादन थांबणार नाही. तदनंतर प्रकल्प सल्लागाराने असेदेखील सांगितले की नोव्हेंबर ते मार्च या पाच महिन्यांच्या काळात साखर कारखान्यातून निर्माण होणा-या ऊसाच्या रसापासून थेट इथेनॉल निर्मिती करण्याचे अत्याधुनिक तंत्रज्ञान ह्या प्रकल्पात आहे. तसेच एप्रिल ते ऑक्टोबर या काळातदेखील डिस्टीलरी गळीत हंगामात निर्माण झालेल्या मोलॅसिसचे साठवणूक करून इथेनॉलची निर्मिती करण्यात येऊ शकते. सबब डिस्टीलरी प्रकल्प वर्षातून ३३० दिवस चालवता येऊ शकतो.

पर्यावरणविषयक जाहीर जनसुनावणी समिती यांनी उपस्थितांना प्रस्तावित प्रकल्पाविषयी सूचना, आक्षेप असल्यास त्या नोंदविण्याची सूचना केली. आयोजक, पर्यावरणविषयक जाहीर जनसुनावणी समिती यांनी सांगितले की, उप प्रादेशिक कार्यालय, सोलापूर यांना प्राप्त झालेले लेखी सूचना, आक्षेप बैठकीचे इतिवृत, अंतिम पर्यावरण आघात मुल्यांकन अहवालासोबत पर्यावरण, वने आणि जल वायू परिवर्तन मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली यांना सादर करण्यात येते. सदस्य, पर्यावरणविषयक जाहीर जनसुनावणी समिती यांनी सांगितले की, बैठकीच्या अगोदर स्थानिक

आणि राष्ट्रीय वृत्तपत्रात जाहिर सूचना देण्यात आलेली होती. त्याचप्रमाणे अधिसूचित शासकीय कार्यालयात कार्यकारी सारांश अहवालाची मराठी आणि इंग्रजी प्रत उपलब्ध करण्यात आलेली होती. बैठकीत उपस्थित करण्यात आलेल्या सूचना, आक्षेप, प्राप्त झालेले लेखी आक्षेप, बैठकीचे इतिवृत्त व बैठकीची संपूर्ण व्हिडिओ पर्यावरण, वने व जल वायू परिवर्तन मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली यांना सादर करण्यात येईल. पुढील निर्णय तेथील तज्ज्ञ समिती घेईल. सदरहू इतिवृत्त म.प्र.नि. मंडळाच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध असेल. त्यांनी अध्यक्षा, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांना बैठकीचा समारोप करण्याची विनंती केली.

अध्यक्षा, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती, सदर जनसुनावणीसाठी उपस्थित असलेल्या सर्व उपस्थितांचे आभार मानले. त्यांनी सांगितले की उपस्थित प्रश्न, सूचना, टीकाटिप्पणीस पर्यावरण सल्लागार यांनी समाधानकारक उत्तरे दिली आहेत. बैठकीत उपस्थित करण्यात आलेल्या मुद्द्यांची नोंद घेण्यात आलेली असून त्याबाबत पुढील कार्यवाही करण्यात येईल. माननीय अध्यक्षा यांनी जनसुनावणी संपन्न झाल्याचे घोषित केले.

अध्यक्षांचे आभार मानून बैठक संस्थगित करण्यात आली.

(अजित पाटील)

आयोजक,

पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी समिती

तथा

उप प्रादेशिक अधिकारी, म.प्र.नि. मंडळ,

सोलापूर

(शमा पवार)

अध्यक्षा,

पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणीसमिती

तथा

अपर जिल्हादंडाधिकारी, सोलापूर,

जिल्हा-सोलापूर